

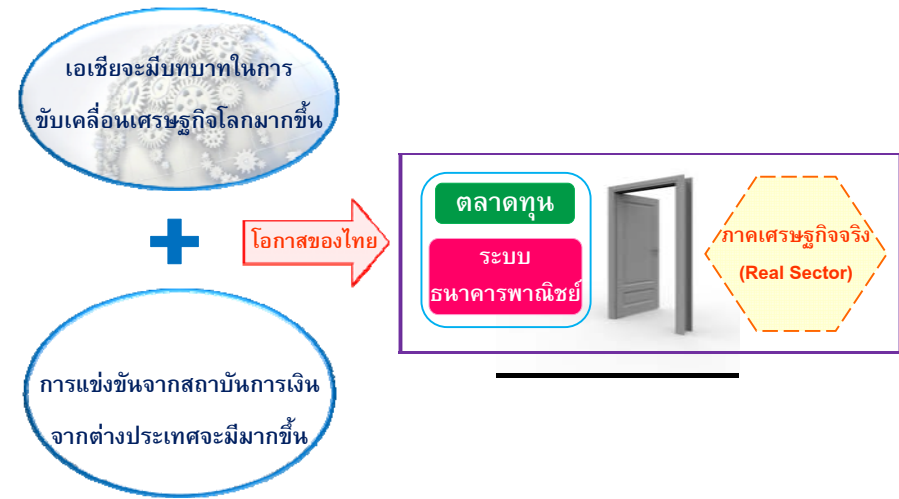

ภาคการเงินกับการพัฒนาเศรษฐกิจที่สมดุลและยั่งยืน

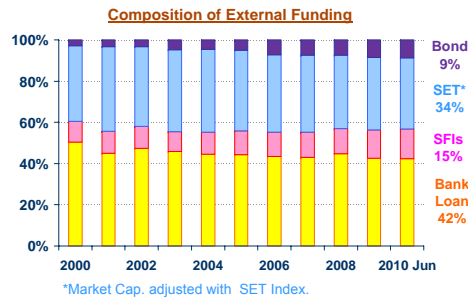
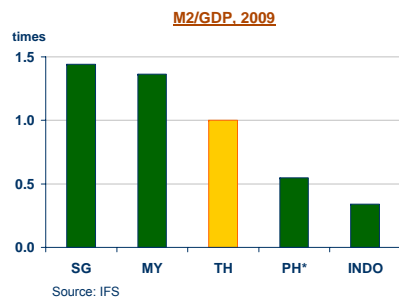
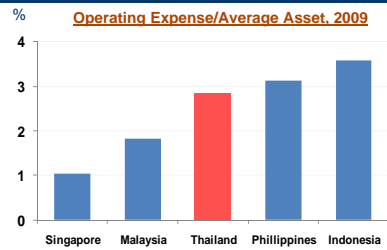
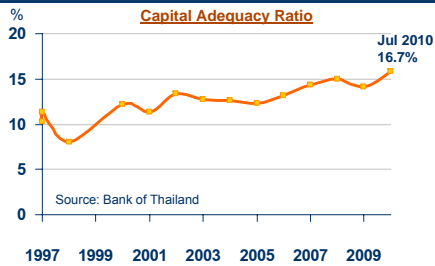
วรุฒิ เวสารัชชกิจ เทียนทิพ สุพานิช รุ่งพร เริงพิทยา
 วรรณวิมล สว่างเงินยวง ชนาภรณ์ เสรีวรวิทย์กุล

สัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำปี 2553
 21-22 กันยายน 2553

Motivation ของการศึกษา

ระบบสถาบันการเงินไทยมีความมั่นคงและมีศักยภาพในการสนับสนุนภาคเศรษฐกิจจริง แต่ยังสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อีก

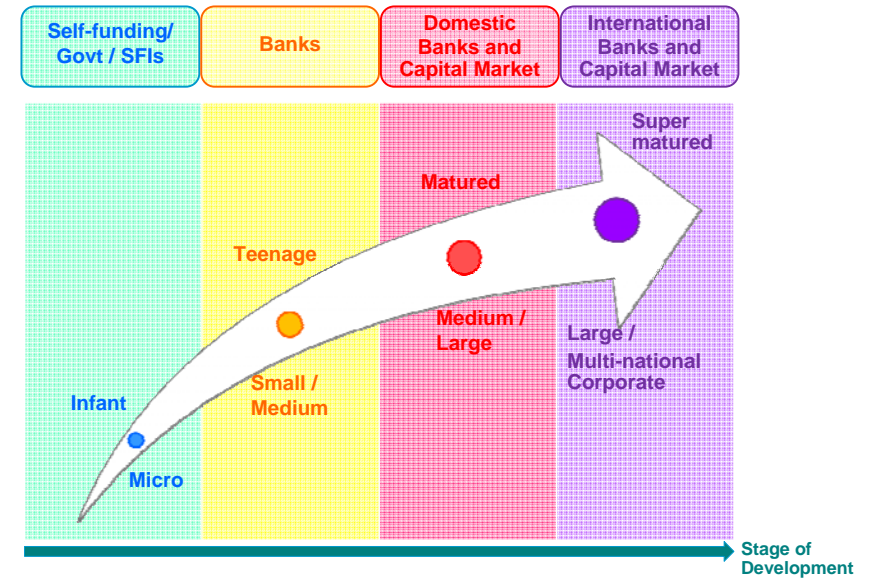

โดยจำเป็นต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติมใน 3 เรื่อง

1. การจัดอุปสรรคการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs
2. การลดต้นทุนของระบบธนาคารพาณิชย์
3. การพัฒนา Lending Infrastructure

การระดมทุนของธุรกิจแตกต่างกันตามระดับการพัฒนา

I. การแก้ปัญหาของ SMEs: การเข้าถึงแหล่งเงินทุน (Financial Access)

จากข้อมูลของสสว.* พบว่า SMEs มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย แต่กลับมีบทบาทลดลงอย่างต่อเนื่อง

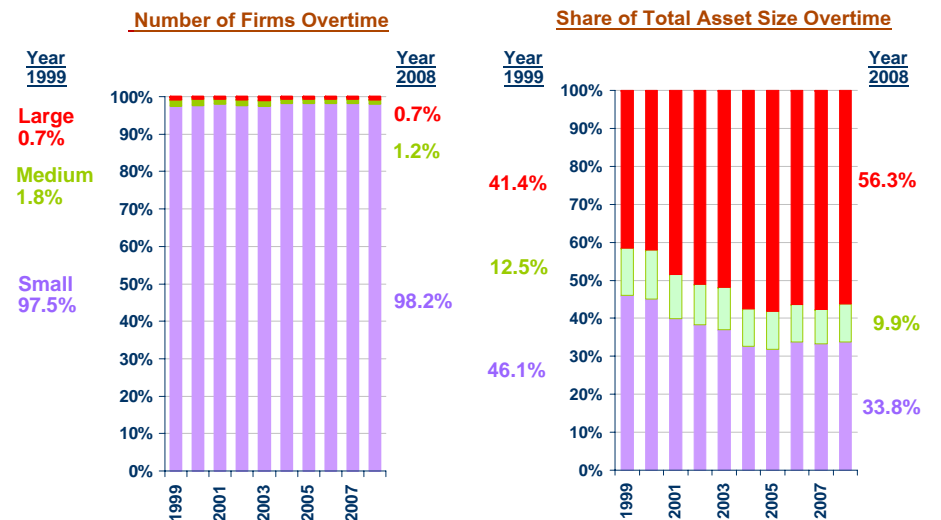
	ความสำคัญของ SMEs ต่อระบบเศรษฐกิจไทย
GDP	38% ของ GDP ทั้งหมด - 25% เป็นธุรกิจขนาดย่อม (Small) - 13% เป็นธุรกิจขนาดกลาง (Medium)
จำนวนธุรกิจ	99% ของจำนวนธุรกิจทั้งหมดในประเทศ
การจ้างงาน	78% ของการจ้างงานรวมทั้งประเทศ

แม้ SMEs จะมีความสำคัญมากต่อเศรษฐกิจไทยมาก แต่สัดส่วนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้เศรษฐกิจ (GDP) กลับลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2548-2551

สัดส่วนของ SMEs ใน GDP (%)			
2548	2549	2550	2551
39.6	38.9	38.2	37.9

*สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ไทยมีจำนวนบริษัทที่จัดเป็น SMEs ในสัดส่วนที่สูงมาก แต่กลับมีสัดส่วนสินทรัพย์ไม่ถึงร้อยละ 40 ของทั้งหมด

Source: ฐานข้อมูลนิติบุคคลที่ยื่นงบการเงินประจำปี กระทรวงพาณิชย์

9
**บ.ไทยที่ขายสินค้าและบริการเฉพาะในประเทศ มีความต้องการ
 สินเชื่อในระดับสูงแต่ได้รับการตอบสนองบริการเพียงร้อยละ 40**

การบริการทางการเงิน	ระดับ % การตอบสนองความต้องการ ต่อระดับความสำคัญต่อธุรกิจในอนาคต		
	บ.ไทย-ส่งออก	บ.ไทย-ในพท.	บ.ข้ามชาติ
บริการด้านสินเชื่อ	58	40	86

Source: แบบสำรวจของ ธปท. (2552)

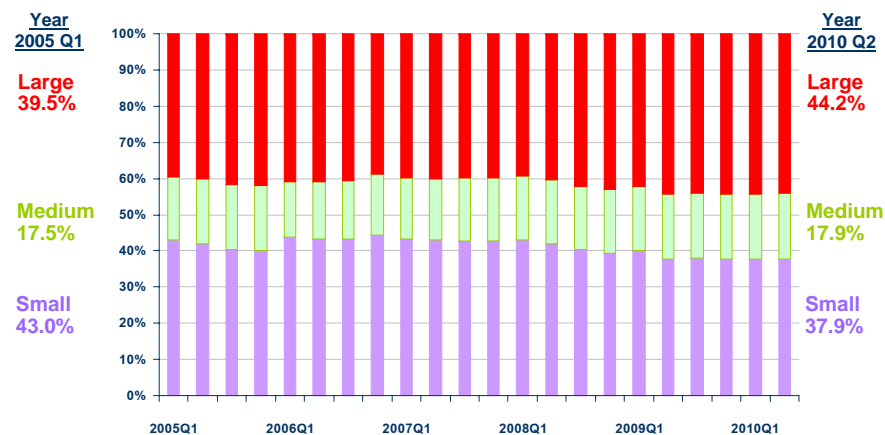
ปัญหาและอุปสรรค

- ไม่สามารถจัดทำเอกสารที่ธนาคารต้องการได้ โดยเฉพาะงบการเงินย้อนหลัง
- อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมสินเชื่อสูงและไม่เป็นมาตรฐาน

หมายเหตุ: บ.ไทย-ส่งออก คือ บริษัทที่คนไทยถือหุ้น > 50% และจำหน่ายสินค้าในต่างประเทศ
 บ.ไทย-ในพท. คือ บริษัทที่คนไทยถือหุ้น > 50% และจำหน่ายสินค้าเฉพาะในประเทศ
 บ.ข้ามชาติ คือ บริษัทที่คนไทยถือหุ้น < 50%

10
**แม้บ.ขนาดใหญ่จะมีจำนวนน้อย แต่รับสินเชื่อกว่า 1 ใน 3
 ขณะที่บ.ขนาดเล็กไม่ได้สัดส่วนเพิ่มขึ้นและกลับลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ**

สัดส่วนการปล่อยกู้ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบแยกตามขนาดธุรกิจ

Source: Bank of Thailand

11
สาเหตุของปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

มุมมองของผู้ประกอบการ SMEs	มุมมองของธนาคาร
▪ คุณสมบัติไม่พอในการขอกู้	▪ มีผลประกอบการที่ไม่ดี มีความเสี่ยงสูง ▪ มีประวัติผิดนัดชำระหนี้
▪ ขาดข้อมูลและคำแนะนำจากสถาบันการเงิน ▪ ขั้นตอนในการขอสินเชื่อยุ่งยาก	▪ ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการ บริการและให้คำแนะนำแก่ลูกค้าได้ดี
▪ ไม่สามารถส่งเอกสารตามที่ธนาคารขอ โดยเฉพาะงบการเงินย้อนหลัง	▪ ระบบบัญชีลูกค้าไม่ได้มาตรฐาน ▪ ไม่มีข้อมูลลูกค้าที่น่าเชื่อถือได้
▪ อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม สินเชื่อสูง	▪ ต้นทุนในการปล่อยกู้ต่อรายสูง ▪ กฎเกณฑ์การกำกับดูแลที่เข้มงวด
▪ หลักประกันไม่เพียงพอ	▪ หลักประกันไม่เพียงพอ

Source: BOT survey (2009), วิลาศลักษณ์ และ เทียนทิพ (2010)

12
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย: SMEs ต้องปรับตัวเพื่อให้ได้สินเชื่อ

- วิเคราะห์**ลักษณะของผู้ประกอบการที่ได้รับวงเงินเพิ่มเติม**จากธนาคารพาณิชย์ โดยการรวมฐานข้อมูลสินเชื่อของ ธปท. และฐานข้อมูลกระทรวงพาณิชย์
- วิเคราะห์**ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง**ในการกำหนดการ**ได้รับวงเงินเพิ่มเติมจากธนาคาร**ของผู้ประกอบการ ประกอบไปด้วยปัจจัยหลัก 8 กลุ่ม ดังนี้

Indicators For	Balance Sheet Characteristics
Size	• current asset (in 100 mil bht)
Profitability/Growth	• gross profit margin, net profit margin, earning per share, retained earning to asset ratio, interest coverage ratio, return on sales, return on equity, ebit to asset ratio, ebt to asset ratio • total asset growth, current asset growth, sales growth
Liquidity	• quick ratio, current ratio, net working capital to asset ratio
Leverage	• debt to equity ratio, equity to asset ratio, debt to asset ratio
Default history and collateral	• binary for having default history, binary for having collateral pledged
Value of firms	• net worth to paid-up capital ratio
Firm business structure	• asset turnover, inventory to sales ratio, sales to paid-up capital, cash to asset ratio
Other characteristics	• age of firms (years), utilization rate

ตัวอย่างผลการทำ Fixed-effect panel data regression ของภาคการก่อสร้าง (Construction)

	credit limit growth (%)	
	full regression	neutralized for possible account closed
Default history	-6.81** (3.03)	-8.46*** (3.08)
Firm age	42.89*** (8.85)	32.07*** (9.78)
Dummy for current collateral pledge	510.17*** (107.57)	398.82*** (125.36)
Cash to asset ratio	5.67* (3.05)	4.89* (2.91)
Utilization rate	54.61*** (7.72)	47.36*** (7.36)
Constant	-2868.52*** (580.94)	-2145.01*** (643.31)
F-stats	1.65	1.53
Prob>F	0.00	0.00
Adjusted R-squared*	0.2475	0.2130
No. of observations	4965	4965

Source: Roengpitya (2010)

- ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การลดลงของวงเงินสินเชื่อส่วนใหญ่มาจากการที่มีประวัติการผิดนัดชำระหนี้
- เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งทางธุรกิจในภาคเศรษฐกิจเดียวกันลักษณะของบริษัทที่ได้รับสินเชื่อเพิ่มเติมจากธนาคารแตกต่างกันไปตามภาคธุรกิจ ดังนี้

Industry Sector	Factors that Increase Credit Limit
Agricultural and farming (ISIC Code: A)	<ul style="list-style-type: none"> • older firms • have collateral • more current asset growth • high net worth to paid-up capital • high utilization rate
Production of cloth, garments, leather shoes, etc. (ISIC Code: D16-D22)	<ul style="list-style-type: none"> • older firms • have collateral • high capital to asset ratio • high utilization rate
Construction (ISIC Code: F)	<ul style="list-style-type: none"> • older firms • have collateral • high cash to asset ratio • high utilization rate

Source: Roengpitya (2010)

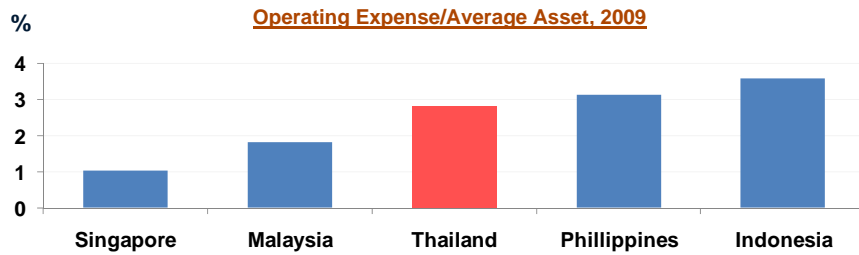
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย:ธนาคารพาณิชย์
และรัฐบาลต้องมีบทบาทในการช่วยเหลือ SMEs มากขึ้น

- ส่งเสริม Partnership ระหว่างธนาคารและผู้ขอสินเชื่อให้มากขึ้น โดยธนาคารอาจให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการในด้านการประกอบธุรกิจ เพื่อให้มีมาตรฐานบัญชีที่ถูกต้อง มีผลประกอบการที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่การมีประวัติการชำระหนี้ที่ดีอีกด้วย
- ภาครัฐสามารถช่วยผู้ประกอบการ SMEs ให้เข้าถึงสินเชื่อเพิ่มขึ้นได้ด้วยการค้าประกันการกู้ยืมอย่างต่อเนื่องในภาคธุรกิจที่เห็นสมควรส่งเสริมการเติบโต

II. การลดต้นทุนของระบบธนาคารพาณิชย์

ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยยังมีต้นทุนการดำเนินงานที่สูง
เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน 17

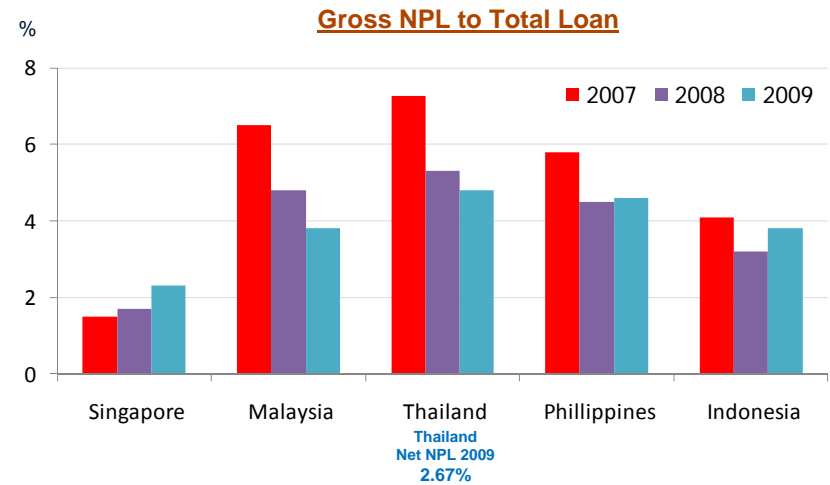

Unit: in thousand US dollars

Countries	Income/Employee	Income/Branch
Singapore	200	17,611
Malaysia	145	7,122
Thailand	119	2,336
Philippines	66	856
Indonesia	62	832

Source : Bank of America, 2009

NPL สร้างภาระในการกันสำรองและเพิ่มค่าใช้จ่ายเพื่อติดตามหนี้ 18

Source : GFSR, 2007-2009
Note: NPL definition may vary by country.

Operating Expense และ NPL เป็นปัจจัยหลักในการกำหนด
ขนาดของส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย (interest spread) 19

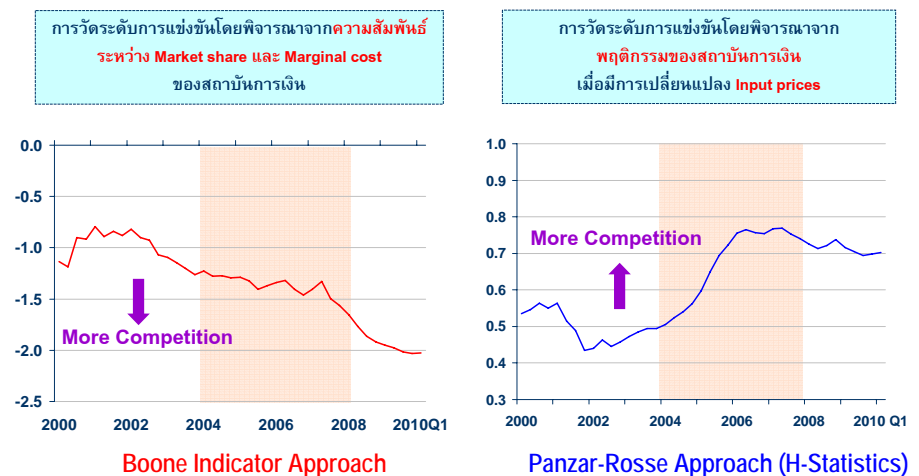
Loan Pricing (Risk-Adjusted Return On Capital)

	Lending Rate	5.85%		
①	Deposit Rate	0.81%	share of spread	
	Spread	5.04%	504 bps	100 %
②	Operating Expense		155 bps	31 %
③	Expected Loss		160 bps	32 %
	Deposit Insurance Fee		40 bps	8 %
	Tax		58 bps	11 %
④	Net Return		91 bps	18 %

Note: Operating Expense = (Wages + Premise expense + CCEO) x (Net interest income/ Total income)
Expected Loss = Probability of Default x Loss Rate

Source: Bank of Thailand, 2010 Q2

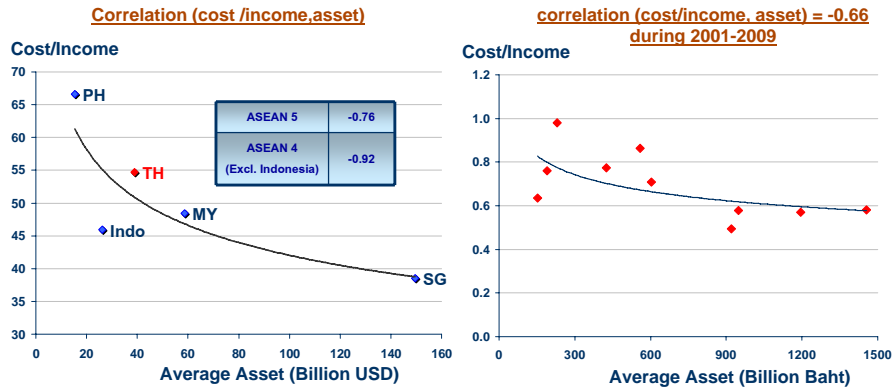
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย: 1. เพิ่มการแข่งขัน 20

Note: FSMP I implemented in 2004-2008.
Source: Bank of Thailand

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย: 2. ความรวมกิจการ

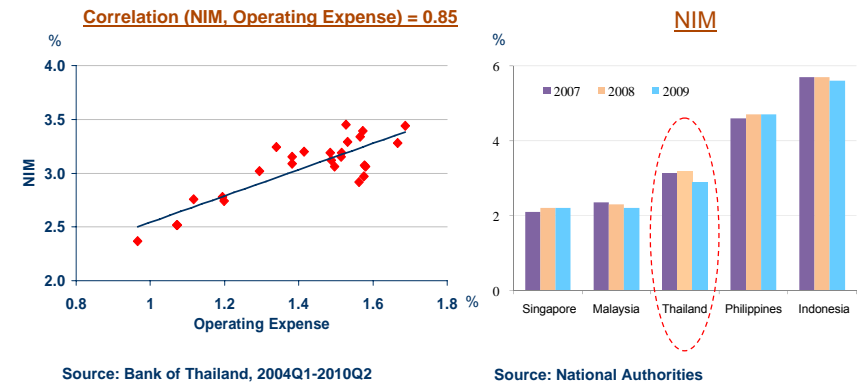
- ส่งเสริมให้ความรวมโดยสมัครใจเพื่อให้มี Economies of Scale เพื่อลด Operating expense
- ผลพลอยได้คือ สามารถแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศได้

Sources: Bank of America and authors' calculation, 2009

Source: SETSMART, and bank website; authors' calculation

การลด operating expense ทำให้สามารถลด NIM ลงได้ นำไปสู่ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง

การพัฒนา Lending Infrastructure นั้นมีความสำคัญมาก

การศึกษาในต่างประเทศชี้ให้เห็นว่า

- การพัฒนาให้มีระบบข้อมูลเครดิตที่ดี มีการใช้งานเพื่อบริหารความเสี่ยงอย่างแพร่หลาย นำไปสู่การปล่อยสินเชื่อที่มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินเชื่อที่ให้กับ SMEs
- การพัฒนาให้มีโครงสร้างของระบบกฎหมายที่ดี สามารถบังคับใช้ได้ นั้นนำไปสู่การเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ และผู้ประกอบการเข้าถึงบริการด้านสินเชื่อเพิ่มขึ้น

III. การพัฒนา Lending Infrastructure

การพัฒนา Lending infrastructure ด้านข้อมูลเครดิต

ควรเพิ่มความครอบคลุม (Coverage) ข้อมูลเครดิต และขยายขอบเขตการใช้ข้อมูลของเครดิตบูโรเพื่อเป็นการสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงของธนาคารและเพิ่มการเข้าถึงสินเชื่อให้ดียิ่งขึ้น

Credit Information Coverage

Country	Public coverage (%)		Private coverage (%)	
	2005	2009	2005	2009
Australia	0	0	95.4	100
China	0.4	62.1	0	0
Germany	0.6	0.8	85.6	98.3
Hong Kong	0	0	61.5	71.9
Indonesia	0.4	22	0	0
Japan	0	0	61.5	76.2
Korea, Rep.	0	0	-	93.8
Malaysia	33.9	48.5	-	82
Philippines	0	0	3.4	6.1
Singapore	0	0	33.5	40.3
Taiwan	0	0	33.4	63.2
Thailand	0	0	15	32.9
United Kingdom	0	0	-	100
United States	0	0	100	100
Vietnam	0.8	19	0	0

Source: World Bank's Doing Business Database.

การพัฒนา Lending infrastructure ด้านโครงสร้างกฎหมาย

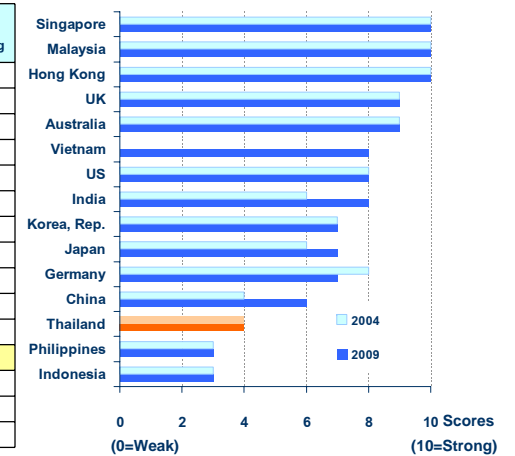
การพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย
ทั้งกฎหมายล้มละลายและกฎหมายบังคับหลักประกันจะเอื้อต่อการปล่อยสินเชื่อ

Bankruptcy Procedure Assessment

Country	Time (years)	Recovery (%)	Cost (% of estate value)	2010 Ranking
Japan	0.6	92.5	4	1
Singapore	0.8	91.3	1	2
U.K.	1	84.2	6	9
Australia	1	78.8	8	14
Hong Kong	1.1	79.8	9	13
Germany	1.2	52.2	8	35
Korea, Rep.	1.5	80.5	4	12
U.S.	1.5	76.7	7	15
China	1.7	35.3	22	65
Taiwan	1.9	80.9	4	11
Malaysia	2.3	38.6	15	57
Thailand	2.7	42.4	36	48
Vietnam	5	18	15	127
Indonesia	5.5	13.7	18	142
Philippines	5.7	4.4	38	153

Source: World Bank's Doing Business Database.

Strength of Contract and Collateral Enforcement

บทสรุปและความท้าทาย

ผู้เกี่ยวข้อง	บทบาทในการพัฒนา
SMEs	ต้องปรับตัวให้สามารถแข่งกับธุรกิจขนาดใหญ่ในภาคเศรษฐกิจเดียวกันได้ โดยต้องสร้าง Partnership กับธนาคาร
ธนาคาร	ต้องเตรียมพร้อมรับการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นโดย 1. ลด Operating Cost 2. เพิ่ม Economies of Scale 3. มีการบริหารความเสี่ยงที่ดีขึ้น
ภาครัฐ	ต้องช่วยภาคเอกชนบริหารความเสี่ยงโดย 1. ปรับปรุง Lending Infrastructure ด้านข้อมูลสินเชื่อ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2. สนับสนุนการค้าประกันการกู้ยืม SMEs

ความท้าทายที่สำคัญคือการนำนโยบายมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง FSMP II และ SMEs เป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในทศวรรษหน้า